

**PERBANDINGAN PEMEROLEHAN BAHASA KANAK-KANAK MELAYU DAN
KANAK-KANAK IBAN DARI ASPEK SINTAKSIS DAN SEMANTIK :
SATU KAJIAN KES**

Oleh

WAN MOHD. MADEHI BIN WAN ALI

**Disertasi ini dikemukakan ke Fakulti Bahasa dan Linguistik,
Universiti Malaya sebagai memenuhi sebahagian daripada
syarat untuk Ijazah Sarjana Pengajian Bahasa Moden.**

Julai 1998

Perpustakaan Universiti Malaya

A505614400

Adalah dengan ini saya mengakui bahawa tesis ini merupakan hasil kerja penyelidikan sendiri kecuali nukilan-nukilan dan ringkasan-ringkasan yang setiap satunya telah saya jelaskan sumbernya dan tiada bahagian dalam tesis ini telah dikemukakan bagi menyokong sesuatu permohonan saya untuk mendapat sesuatu kelayakan ijazah di Universiti ini atau mana-mana institusi pengajian tinggi yang lain.

Untuk ayah dan ibuku

Wan Ali b Tuanku Hassan dan Wan Khadijah bte Wan Othman

Yang sentiasa mendoakan kesejahteraan dan kejayaan;

Untuk isteriku

Syarifah Mardiyah bte Wan Abdullah

Yang sentiasa sabar dan tidak pernah jemu memimpin anak-anak kesayangan;

Dan

Sharifah Fairuz Hafizah

Syed Nabil Fikri

Syed Mohd. Helmi Fikri

Syed Afifi Hafiz

Syed Luqmanulhakim

Penghargaan

Sekalung penghargaan dan ucapan terima kasih yang tidak terhingga diucapkan kepada Tn. Haji Abdul Rahim Mat Yassim, pensyarah penyelia Fakulti Bahasa dan Linguistik di atas bimbingan dan galakan yang amat bernilai sepanjang pelaksanaan dan penyiapan kertas ilmiah ini.

Terima kasih yang tidak terhingga diajukan kepada Pro. Madya Dr. Jamaliah dan Dr. Alien, semua pensyarah program Sarjana Bahasa Moden (Sarawak) serta seluruh kakitangan Fakulti Bahasa dan Linguistik di atas sokongan dan kesempatan yang telah diberikan kepada saya untuk mengikuti program ini.

Rakaman penghargaan diberikan kepada responden-respondan dan ahli keluarganya di atas bantuan dan kerjasama yang telah diberikan semasa pelaksanaan kertas ilmiah ini. Terima kasih saya abadikan kepada Pn. Maria Dris, Pengetua Maktab Perguruan Rajang, kerana telah memberi kerjasama serta sokongan moral kepada saya semasa pelaksanaan program ini.

Ucapan terima kasih juga diberikan kepada semua rakan yang mengikuti program ini, kerana sumbangan dan sokongan serta galakan yang telah mereka berikan kepada saya.

Wan Mohd. Madehi Wan Ali

Maktab Perguruan Rajang,

Bintangor, Sarawak.

Abstrak

Kajian ini cuba meninjau sejauh mana kanak-kanak Melayu dan kanak-kanak Iban peringkat prasekolah di Pusat Prasekolah Maktab Perguruan Rajang dapat memperoleh bahasa ibunda mereka dari aspek sintaksis dan semantik. Secara yang khususnya kajian ini cuba meneliti pemerolehan sintaksis kanak-kanak berdasar pola gramatis S-V-O di kalangan kanak-kanak Melayu dan kanak-kanak Iban peringkat prasekolah di Pusat Prasekolah Maktab Perguruan Rajang, Bintangor. Selain daripada itu kajian ini juga cuba meneliti pemerolehan semantik kanak-kanak tersebut berdasar pemerolehan golongan kosa kata asas di kalangan kanak-kanak Melayu dan kanak-kanak Iban peringkat prasekolah di Pusat Prasekolah Maktab Perguruan Rajang, Bintangor.

Data-data deskriptif adalah diperolehi melalui pemerhatian secara tidak langsung dan juga melalui rakaman audio ke atas perbualan tidak berstruktur kanak-kanak dengan ibu mereka dalam situasi di rumah. Seramai dua orang kanak-kanak telah dipilih secara terancang melalui kerjasama guru prasekolah di Pusat Prasekolah Maktab Perguruan Rajang, Bintangor. Seorang kanak-kanak Melayu dan seorang kanak-kanak Iban telah dikenal pasti dengan mengambil kira faktor umur dan latar belakang sosio - fizikalnya.

Dapatan kajian ini secara keseluruhannya menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan yang ketara dari segi pemerolehan sintaksis dan semantik di antara kanak-kanak Melayu dan kanak-kanak Iban peringkat prasekolah di Pusat Prasekolah Maktab Perguruan. Kajian ini dapat membuktikan bahawa pemerolehan bahasa adalah mengikut fasa dan peringkat seperti yang disarankan oleh Brown dan J. Piaget. Faktor budaya dan persekitaran mempunyai kesan atau pengaruh yang minimum ke atas individu. Dapatan yang diperolehi melalui kajian ini mengukuhkan lagi pandangan pengkaji-pengkaji terdahulu iaitu perkembangan bahasa melalui peringkat-peringkat atau fasa-fasa tertentu tanpa mengira etnik,

budaya dan politik adalah sesuatu yang tidak boleh dinafikan. Pada umumnya kanak-kanak dalam kajian ini memperlihatkan kecekapan sintaksis dan semantik yang sama. Oleh yang demikian dapatan kajian ini membuktikan bahawa sosio-fizikal tidak banyak mempengaruhi pemerolehan bahasa kanak-kanak. Pemerolehan bahasa di kalangan kanak-kanak adalah banyak dipengaruhi oleh faktor peringkat perkembangan yang dilalui oleh seseorang kanak-kanak tersebut.

	ISI KANDUNGAN	Halaman
PENGHARGAAN		i
ABSTRAK		ii - iii
ISI KANDUNGAN		iv - v
DAFTAR JADUAL		vi
DAFTAR LAMPIRAN		vii
BAB 1	Pengenalan	
1.0	Pendahuluan	1
1.1	Manusia dan Bahasa	2 - 7
1.2	Keperluan Pengetahuan Pemerolehan Bahasa Kanak-kanak	7 - 10
1.3	Soalan Kajian	10 - 11
1.4	Tujuan Kajian	11 - 12
1.5	Kepentingan Kajian	12 - 13
1.6	Definisi Operasional	13 - 16
1.7	Bidang dan Batasan Kajian	17
1.8	Rumusan	18
BAB II	ULASAN TENTANG BEBERAPA KARYA TERPILIH DAN KAJIAN-KAJIAN YANG BERKAITAN	
2.0	Pendahuluan	19
2.1	Definisi Pemerolehan Bahasa	19 – 23
2.2	Asas-asas Teori Pemerolehan Bahasa	23 – 35
2.3	Kajian-kajian yang Berkaitan	35 – 69
2.4	Rumusan	69 – 71
BAB III	METODOLOGI KAJIAN	
3.0	Pendahuluan	72
3.1	Reka Bentuk Kajian	72 – 78
3.2	Kaedah Kajian	78 - 82
	3.2.1 Instrumen Kajian	82 - 85
3.3	Sampel Kajian	86
3.4	Prosedur Pemerhatian dan Mengkod Data	87
	3.4.1 Prosedur Pemerhatian	87 – 90
	3.4.2 Prosedur Mengkod Data	90
	3.4.3 Prosedur Mengkod Ujaran Kanak-kanak	91
	3.4.4 Prosedur Mengkod Ujaran Pihak Lain Yang Terlibat	91
3.5	Kaedah Menganalisis Data	91 – 92
	3.5.1 Kaedah Analisi Secara Kualitatif	92 – 94

ISI KANDUNGAN

BAB IV	DAPATAN DAN PERBINCANGAN PEMEROLEHAN BAHASA KANAK-KANAK MELAYU DAN KANAK-KANAK IBAN : ASPEK SINTAKSIS DAN SEMANTIK	
4.0	Pendahuluan	95 - 96
4.1	Hasil Kajian	96
	4.1.1 Pemerolehan Sintaksis Kanak-kanak Melayu Dalam Situasi di Rumah	96 - 107
	4.1.2 Pemerolehan Sintaksis Kanak-kanak Iban Dalam Situasi di Rumah	107 - 117
	4.1.3 Perbandingan Pemerolehan Sintaksis Kanak- kanak Melayu dan Kanak-kanak Iban	118 - 122
4.2	Pemerolehan Semantik	122
	4.2.1 Pemerolehan Semantik Kanak-kanak Melayu Dalam Situasi di Rumah	122 - 126
	4.2.2 Pemerolehan Semantik Kanak-kanak Iban Dalam Situasi di Rumah	126 - 131
	4.2.3 Perbandingan Pemerolehan Semantik Kanak- kanak Melayu dan Kanak-kanak Iban	131 - 133
4.3	Perbincangan Hasil Kajian	134
	4.3.1 Pemerolehan Sintaksis Kanak-kanak Melayu dan Kanak-kanak Iban Peringkat Prasekolah di Pusat Prasekolah Maktab Perguruan Rajang	134 - 138
	4.3.2 Pemerolehan Semantik Kanak-kanak Melayu dan Kanak-kanak Iban Peringkat Prasekolah di Pusat Prasekolah Maktab Perguruan Rajang	139 - 141
	4.3.3 Masalah-masalah Kajian	141 - 143
	4.3.4 Rumusan	143 - 144
Bab V	RUMUSAN	
5.0	Pendahuluan	145
5.1	Rumusan Kajian	145 - 147
5.2	Rumusan Dapatan Kajian	147
	5.2.1 Rumusan Dapatan Utama	148
	5.2.1.1 Pemerolehan Semantik	148 - 149
	5.2.1.2 Pemerolehan Sintaksis	149
5.3	Kesimpulan Kajian	149 - 151
5.4	Implikasi Dapatan	151 - 152
5.5	Cadangan Untuk Kajian Lain	153 - 154
	Bibliografi	155 - 163

DAFTAR JADUAL

	Halaman
1. Reka Bentuk Kajian	76
2. Garis Panduan / Senarai Semak Sesi Perbualan Dengan Kanak-kanak	84
3. Subjek Dalam Kajian	87
4. Carta Aliran Kerja Teknik Pengumpulan Maklumat	88
5. Jadual Pemerhatian Penggunaan Bahasa di Rumah	90
6. Jadual 6.0	94
7. Analisis Jenis Ayat Respondan 1	97
8. Ayat Berlapis / Majmuk Respondan 1	103
9. Ayat Ragam Aktif dan Ragam Pasif Respondan 1	103
10. Pemerolehan Sintaksis Respondan 1	104
11. Analisis Jenis Ayat Respondan 2	108
12. Ayat Berlapis / Majmuk Respondan 2	113
13. Ayat Ragam Aktif dan Ragam Pasif Respondan 2	113
14. Analisis Pemerolehan Sintaksis Respondan 2	115
15. Perbandingan Jenis Ayat yang diujar	118
16. Perbandingan Pola Gramatis yang diujar	120
17. Perbandingan Ragam Ayat	121
18. Golongan Kosa Kata Asas Respondan 1	123
19. Golongan Kosa Kata Asas Respondan 2	126
20. Nisbah Jenis Token (NJT)	131
21. Perbandingan Pemerolehan Semantik Respondan 1 dan Respondan 2	132

DAFTAR LAMPIRAN

<i>Lampiran A</i>	164
<i>Lampiran B</i>	165
<i>Lampiran C</i>	166 - 186
<i>Lampiran D</i>	187 - 219
<i>Lampiran E</i>	220 - 221
<i>Lampiran F</i>	222 - 223
<i>Lampiran G</i>	224 - 226
<i>Lampiran H</i>	227 - 230